

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Ant. Mvreti Variarvm Lectionvm Libri XV

Muret, Marc-Antoine

Antverpiæ, M. D. LXXXVI.

Cap. 6. Locus quidam Iuuenalis aduersus aliorum omnium sententiam
declaratus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70864)

MIRVM est, quanto opere vexatus sit ab hominibus eruditis versus ille Iuuenalis è Sæp. vñdecima:

Qui Lacedæmonium pedeumate lubricat orbem:

vt vix vllus iam superesse videatur nouæ aut emendationi, aut interpretationi locus. Primùm enim Demetrius, & alij eum secuti *pytismate* legerunt, non *pedeumate*: cumque Lacedæmonium orbem interpretarentur anulum, putarunt hoc versu significari delictum delicatum, qui anulum, quem in digito gereret, identidem extraheret, sputoque illineret, vt libilius & commodius versari posset. At M. Rolandus, salutaris rationis genus esse *pytisma* quo Lacedæmonij vterentur: idque homo ingenuus falsus est se nusquam legitisse: sed ita sibi in mentem venisse, vt ea quæ deueniamus. Tertius accessit Georgius Valla, qui cum peritaret, vix satis sibi decorum fore, si ad has epigrammas symbolus veniret, orbem Lacedæmonium trochanter esse dixit è pinu factum, quæ Græcè *pyty* dicitur. Adhuc hæc erant, cum ecce tibi homo acutissimus & eruditissimus Politianus, qui, explosis omnium superiorum sententiis, *pytismate* legendum censuit: quod enim ex Galeno esse exercitationis genus, quo in Lacedæmonicis, id est, in sudatoriis, vterentur, peruncto pingui corpore: atque eò lubricandi verbum pertinere. Et fortassis obtinisset hæc sententia propter summam Politiani in litteris auctoritatem, nisi animaduertissent homines, eam cum iis de quibus eo loco Iuuenalis ageret, nullo modo coherere. Alciatus quidem cum se in idem illud à Politiano extractum sudatorium

ium coniecisset, vt tamen adferret aliquid noui, *pyrrismate* legendum censuit, nouo, & ante ipsum in-
 audito vocabulo. Exiit deinde Flauius quidam,
 cuius scripta nondum in manus meas venerunt, qui
 ratus sic legendum, *poppsmate*: & orbis Lacedæmonij
 nomine intellexerit ἡ σφιγκτῆρ, versum hunc ad ne-
 fariam libidinem referendum putans: quod mihi qui-
 dem absurdissimum, & à poëtæ sententia alienissi-
 mum videtur. Secutus est homo multæ ac variæ le-
 ctionis Iohannes Brodæus, qui *pedemate* legendum
 pronunciauerit. Huius ego Miscellanea, in quibus
 hoc tradidisse fertur, quamquam magno studio qua-
 sita, numquam vsque adhuc reperire potui: sed facilè
 tamen ex ipso pedematis nomine video eum aliquod
 saltationis genus intellexisse: & mihi verisimile fit eo-
 dem modo legisse etiam Merulam. Postremò Tur-
 nebus *pyrismate* sputum; orbem trochum videri voluit.
 Quis post tot, ac tales viros quidquam sibi præterea
 querendum putet? & aut idoneum se inter eos arbi-
 trum, profiteri, aut quod eorū nemo intellexerit, id se
 verius explicaturum polliceri audeat? Quando tamen
 in hoc litterarum genere, minimo periculo peccatur;
 non deterrebor ego quoque, quid sentiam, dicere.
 Puto igitur quod in vetustis libris legitur *pedeumate*,
 leuiter deprauiatum esse, ac legendum *petteumate*, à
 verbo πετῶ: significarique eo versu diuitem aleæ
 studio deditum. Quod confirmant & ea quæ statim
 sequuntur:

Namque ibi fortuna veniam damus. alea turpis,

Turpe & adulterium medicribus. hæc eadem illi

Omnia cum faciunt, hilares, nitidique, vocantur.

Orbem autem Lacedæmonium vocat mensam ex
 marmore Laconico, vt & Martialis Libycum or-
 bem,

R 3

et. Mureti
 a Lektion
 LII
 25

bem, mensam ex marmore Africano.

Tu Libycos Indis suspendis dentibus orbes:

Fulcitur testâ fagina mensa mihi.

Et Seneca ad Albinam Magni, *leuatig, mensarum n-
bes*. lubricantur autem, id est, leuantur, ac poliantur
adfidua atrectatione marmora super quibus adhibet
alea luditur. Vix vllum reperiri posse versum in om-
nibus antiquorum poematis puto, quem tam rari-
tam variè interpretati sint.

Non modò, *pro non modò non, saepe apud veteres
legi, idq; loquendi genus à Græcis ductum esse.*

CAPVT VII.

NOTAVERAT iam pridem Paulus Manutius
non modò, pro non modò non, sæpissimè apud ve-
teres legi: idq; & ego postea libro primo commen-
tariorum in Catilinas confirmaueram, & alij ho-
mines eruditissimi suo calculo comprobarant. Sed re-
ciderunt nuper in manus meas, cum in taberna qua-
dam libraria otiosus sedere, ibique cum amicis ali-
quot eruditis hominibus colloquerer, notæ cuiusdam
sanè docti ac diligentis viri in scripta Ciceronis, in
quibus, quodam loco vehementer nostrum omnium
in eo iudicium improbat, & illis omnibus locis, quibus
nos ad id confirmandum utebamur, negationem
addendam esse contendit. Ego autem, si quis aduer-
sus veterum consuetudinem multorum librorum
consensu testatam, opinione quadam, ac iudicio suo,
aut etiam rationibus quæ speciem aliquam probabili-
tatis habeant, nisi velit, non sanè propterea cum eo al-
tercabor, neque pugnabo. Sed tamen non protinus
de sententia demouebo. Scio enim in omnibus lin-
guis multa dici, quorum ratio non constat: sed in vna
loquendi